

nitzada, sempre amb bon sentit. Unes abundantíssimes notes faciliten la comprensió del text per a un lector modern, car la majoria són explicatives de formes o expressions arcaiques o dialectals. Les notes erudites es limiten, quasi exclusivament, a identifications de cites bíbliques.

Em plau d'afegir que el Sr. Fuster ens dona no solament una antologia excellent en el seu gènere de divulgació, sinó també unes ratlles que són un model de llengua literària moderna.

Jordi CARBONELL

MARIO RUFFINI: *La composizione del «Liber Tobiae» nella versione catalana della «Biblia Rimada» di Siviglia*. Bra, Istituto Tecnico Commerciale, 1954-1955. 56 pàgs. («Anuario».)

Als fragments de la *Biblia rimada* donats a conèixer per Miret i Sans i per Moliné i Brasés cal afegir la present edició del *Llibre de Tobies*, precedida d'un estudi sobre la seva composició, en el qual Ruffini ha establert la correspondència dels versos de Sevilla amb el text de la Vulgata, ha fet una llista de rimes i ha documentat amb nombrosos exemples els procediments de composició d'aquest text versificat de la Bíblia. Això fa veure que rarament aquesta obra és un calc exacte de la Vulgata, car gairebé sempre abreuja o amplifica i cerca de donar una versió a l'abast de lectors senzills. La publicació del text de la Vulgata al costat del text català facilita aquest estudi comparatiu i permet de veure les supressions i les addicions pròpies de l'autor català. Una part important d'aquesta introducció és consagrada a l'estudi de les figures i dels ornaments d'estil propis del versificador.

La transcripció és fidel, bé que hi hem observat algunes confusions de lletres i algunes separacions defectuoses de paraules, unes i altres fàcils d'eliminar. Heus ací la transcripció correcta de les faltes que hem remarcat:

29: los presoners *él* confortaua || 122: E del seu fayt tuyt se *trufaven* || 168: E en infern *los* mals puniràs || 196: VII. qui *negú* no la tocà || 224: per què *ls* auenc tot *aycei* mal || 275: *Él* te uolrà molts béns donar || 278: *Dels* basans de fin argent || 344: Tan *tost* *éls* van apareylar || 410: A què és *bo* ne a què ualrà || 521: perquè Déus uos *a say* enviats || 537: Puy's Thobies sa *muler* apellà || 583: frayre, dix *él*, bé sabs *per uer* || 646: Oy, fiyl molt car, per *uer* morré || 678: on poguesses *ésser* reptada || 732: E a tu *ret* grat e lausor || 785: Mas eu no *menuch* res corporal.

Després d'aquesta mostra esperem de poder veure l'edició completa de la *Biblia rimada* de Sevilla, que el Prof. Ruffini té anunciada dins la «Biblioteca Catalana d'Obres Antiques».

P. B.

G. MAUGARD: *Contes des Pyrénées*. Paris, Edit. Erasme, 1955. 246 pàgs.

En una època com la nostra, que tant afavoreix els estudis folklòrics, el llibre del Sr. G. Maugard és benvingut.

L'autor s'excusa de l'ambició del seu títol, ja que aquests *Contes del Pirineu* només han estat recollits en una part molt petita del Pirineu, o, més ben dit,

del pre-Pirineu, entre Quilà i Lavelanet, al llarg de la carretera nacional 117. No li retraurem pas nosaltres l'exigüitat del camp d'informació: les dades folkloriques només tenen un sentit i es presten a la comparació quan n'és definit clarament l'origen. El mateix fons tradicional es troba sobre espais immensos, no sols al llarg del Pirineu, sinó també de l'Índia a l'Atlàntic, i més enllà; però els temes fonamentals es redueixen a línies esquemàtiques, a una mena de restitució d'indo-europeu esquelètic, sobre el qual l'art del comparatista no pot actuar. El que importa essencialment, com a objecte d'estudi, així com el dialecte viu per al lingüista, és el conte original, espigolat sobre els llavis de tal o tal subjecte.

El Sr. G. Maugard sembla d'ordre's d'haver investigat en «une région passante», «un couloir pyrénéen des géographes», i prova la necessitat de tranquil·litzar-nos amb una adversativa: «Cependant, au pied de ces splendides forêts ... bien des traditions ont cherché refuge». Ho creiem fàcilment. En efecte, si hom passa molt per aquella regió, a causa de la carretera nacional que la travessa, s'hi para molt poc. Quantes vegades hem observat els automòbils, pateixant després de la pujada rosta que els duia de Quilà al planell, provar de recuperar el temps perdut i llançar-se cap a Lavelanet o a Mirapeix a un ritme endimoniat! Els contactes entre els indígenes i els viatgers, a despit del nombre d'aquests, queden, doncs, molt reduïts.

Hi ha, però, una cosa que haig de retreure a l'autor, més que més en una revista com aquesta: haver renunciat al text occità, que havia recollit dels seus narradors, per a donar-nos-en només la traducció francesa. Bé sé que ens ofereix aquell text, enfront la traducció, per a un dels trenta contes (*Le Conte de Sainte Germaine*), i que per a tots els altres ens en dona en nota algunes expressions originals, però això és molt poca cosa davant el que podíem esperar. El conjunt d'aquells textos occitans hauria constituït un document lingüístic de primer ordre per a la parla d'aquell planell petit.

És possible que el Sr. G. Maugard hagi volgut proporcionar una lectura entretinguda a infants desconixedors de la llengua d'oc, i en això crec que ha reeixit plenament; però és de doïdre que no hagi provat de conciliar la satisfacció dels infants i la dels dialectòlegs.

La grafia usada és un xic heterogènia. A la pàg. 181 l'autor reivindica «la graphie étymologique de l'Institut d'Études Occitanes»; però, algunes ratlles més amunt, dona el so *u* amb la grafia *ou*, la qual cosa és contradictòria (*perdou*, *mainatjou*), per citar només aquest exemple. Llegim adés *gojat*, adés *goujats*; adés *donar*, adés *donnar*; adés *copar*, adés *coupar*; etc. Sembla que hauria estat cosa fàcil de regularitzar i uniformar la grafia.

Així i tot, alguns trets de la parla es manifesten prou bé per a despertar el nostre interès: palatalització de ia *l* inicial (*lheit*), palatalització del grup *pl* (*plhe*, *plha*, *plhaure*, ...).

El bosc «d'Alzena», que tant ha intrigat el Sr. G. Maugard, ¿no seria el bosc «d'alzines» (occ. *alzena*)? Sembla prou natural, ja que hom hi porta els porcs a menjar glans, i crec inútil de voler fer-ne un nom propi.

Algunes traduccions s'allunyen un poc de l'original, potser per eufemisme, com *tousse* ('tus') per *peta*, *Mon Dieu!* ('Déu meu') per *iatase* (de *uectem asini!*).

Per concloure: aquest llibre es llegeix amb un interès sostingut.

Enric GUITER